

Forskrift om endringer i forskrift av 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften) og i forskrift av 5. februar 2003 nr. 135 om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av det nasjonale jernbanenettet (fordelingsforskriften)

Fastsatt av Samferdselsdepartementet xx.xx.xxxx med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) §§ 6, 8, 15 og 16 jfr. EØS-avtalen vedlegg XIII nr xx (direktiv 2007/58/EF).

I

I lisensforskriften gjøres følgende endringer:

§ 1-3 åttende ledd skal lyde:

Statens jernbanetilsyn avgjør hvorvidt hovedformålet med den internasjonale persontransporttjenesten som nevnt i § 2-1 første ledd bokstav f) er grensekryssende passasjertransport.

§ 1-3 niende ledd skal lyde:

Statens jernbanetilsyn avgjør hvorvidt den internasjonale persontransporttjenesten vil kunne skade den økonomiske likevekt i kontrakt om offentlig tjenesteytelse.

§ 1-3 nåværende åttende og niende ledd blir henholdsvis nytt tiende og ellefte ledd.

§ 1-4 første ledd ny bokstav n) skal lyde:

n) internasjonal persontransporttjeneste: persontransport der toget krysser en EØS-stats grense minst én gang og der tjenestens hovedformål er å transportere passasjerer mellom stasjoner i forskjellige EØS-stater; toget kan kobles sammen og/eller adskilles og de ulike delene kan ha forskjellige opprinnelses- og bestemmelsessteder, forutsatt at alle vognene krysser minst en grense.

§ 2-1 første ledd bokstav c) skal lyde:

c) jernbaneforetak som vil drive nasjonal og internasjonal godstransport av enhver art.

§ 2-1 nytt første ledd bokstav d) skal lyde:

d) frem til 1. januar 2010 internasjonale sammenslutninger av jernbaneforetak med sikte på å drive internasjonal transport hvorav det ene foretaket er etablert i Norge.

§ 2-1 første ledd bokstav f) skal lyde:

f) fra 1. januar 2010 jernbaneforetak som har som hovedformål å drive internasjonal persontransport.

§ 2-1 annet ledd oppheves

§ 2-1 tredje og fjerde ledd blir henholdsvis nytt annet og tredje ledd.

Nytt kapittel 2A skal lyde:

Kapittel 2A Nærmere om retten til internasjonal persontransport

§ 2A-1 *Vurdering av hovedformålet med transporten*

Statens jernbanetilsyn avgjør, på forespørsel fra berørte myndigheter og/eller jernbaneforetak, hvorvidt hovedformålet med tjenesten er internasjonal persontransport.

§ 2A-2 *Rett til stopp underveis på ruten*

Ved utførelse av internasjonale persontransporttjenester har jernbaneforetak rett til å ta med passasjerer fra enhver stasjon langs den internasjonale ruten og til å sette dem av ved en annen stasjon, herunder stasjoner som ligger i samme EØS-stat.

§ 2A-3 *Begrensing i retten til å ta med og sette av passasjerer i Norge*

Retten etter § 2A-2 er begrenset for strekninger mellom et avgangs- og ankomststed som omfattes av en eller flere kontrakter om offentlig tjenesteytelse som er i samsvar med gjeldende EØS-regelverk. En slik begrensning kan ikke innskrenke retten til å ta med passasjerer fra en hvilken som helst stasjon som ligger langs en internasjonal rute eller til å sette dem av ved en annen stasjon, herunder stasjoner i samme EØS-stat, med unntak av de tilfeller når utøvelse av denne retten vil kunne skade den økonomiske likevekten i kontraktene om offentlig tjenesteytelse.

Statens jernbanetilsyn skal på grunnlag av en objektiv økonomisk analyse vurdere om den økonomiske likevekten vil kunne skades. Den eller de myndigheter som tildelte kontrakten om offentlig tjenesteytelse, infrastrukturforvalteren og jernbaneforetaket som oppfyller kontrakten om offentlig tjenesteytelse, kan be Statens jernbanetilsyn om en slik vurdering.

Ved vurderingen av om den økonomiske likevekten i kontrakt om offentlig tjenesteytelse kan skades, bør det bl.a. legges vekt på betydningen for lønnsomheten for tjenester som er omfattet av kontrakt om offentlig tjeneste, herunder betydningen for nettokostnadene for den eller de kompetente kjøpsmyndigheter som tildelte kontrakten, passasjerenes etterspørsel, billettpriser, takstsystemer, beliggenhet av og antall stopp på begge sider av grensen samt ruteplan, herunder antall avganger og tidspunkt for avgangene.

På Gjøvikbanen er retten til å ta med og sette av passasjerer underveis for internasjonale persontransporttjenester begrenset fram til ruteterminskiftet i juni 2016.

§ 2A-4 Underretningsplikt, informasjonsutveksling, sakens gang og saksbehandlingsregler mv.

Jernbaneforetak som akter å søke om infrastrukturkapasitet med sikte på å utføre internasjonal persontransport skal underrette infrastrukturforvalteren og Statens jernbanetilsyn om dette.

Staten jernbanetilsyn skal sikre at informasjon som gitt i medhold av første ledd gis til berørte myndigheter og jernbaneforetak for å sikre at vurderingen av formålet med den internasjonale rute er å transportere passasjerer mellom stasjoner i forskjellige EØS-stater og vurderingen av den potensielle økonomiske virkningen på eksisterende kontrakter om offentlig tjenesteytelse.

Myndigheter og jernbaneforetak som ivaretar de offentlige tjenestene, skal forelegge for Statens jernbanetilsyn de opplysninger som det er rimelig å kunne kreve for å treffe en avgjørelse.

Statens jernbanetilsyn skal vurdere de forelagte opplysningene og om nødvendig rådføre seg med alle berørte parter. Statens jernbanetilsyn skal

meddele de berørte partene sin begrunnede beslutning innen en forhåndsfastsatt rimelig frist, og under alle omstendigheter innen to måneder etter å ha mottatt alle relevante opplysninger.

Statens jernbanetilsyn skal begrunne sin avgjørelse og angi innen hvilken tidsperiode og under hvilke forhold berørte myndigheter, infrastrukturforvalteren, jernbaneforetaket som oppfyller kontrakten om offentlig tjenesteyting eller jernbaneforetaket som søker om tilgang kan anmode om fornyet behandling av avgjørelsen.

Fordelingsforskriften endres som følger:

§ 6-1 skal lyde:

Infrastrukturforvalteren og en søker kan inngå rammeavtale om bruk av kapasitet på infrastrukturen for et lengre tidsrom enn en ruteplanperiode.

Rammeavtaler skal i prinsippet gjelde for en periode på fem år og kan fornyes for perioder som tilsvarer den opprinnelige varigheten. Infrastrukturforvalter kan i særlige tilfeller godta en kortere eller lengre periode. Enhver periode på mer enn fem år skal berettiges ved en forretningsavtale, særlige investeringer eller risikoer.

For tjenester som benytter infrastruktur til særlige formål, som nevnt i § 7-12, og som krever omfattende og langsiktige investeringer, behørig dokumentert av søkeren, kan rammeavtaler inngås for en periode på 15 år. En periode på mer enn 15 år er bare mulig i unntakstilfeller, særlig i forbindelse med omfattende og langsiktige investeringer, og særlig dersom disse er knyttet til avtalemessige forpliktelser, særlig når disse omfattes av avtalemessige forpliktelser, herunder en flerårig amortiseringsplan.

Søkerens krav kan i dette tilfelle nødvendiggjøre en detaljert definisjon av kapasitetsegenskapene, herunder antall avganger i ruteleiene, deres størrelse og kvalitet, som skal gjøres tilgjengelig for søkeren under rammeavtalens varighet. Infrastrukturforvalteren kan begrense den reserverte kapasiteten dersom den i en periode på minst én måned er brukt mindre enn den terskelverdi som er angitt i § 8-3.

Fra og med 1. januar 2010 kan en første rammeavtale inngås for en femårsperiode, som kan fornyes én gang, på grunnlag av de kapasitetssegenskaper som er benyttet av søkere som drev jernbanevirksomhet før 1. januar 2010, for å ta hensyn til særlige investeringer eller forekomsten av forretningsavtaler. Statens jernbanetilsyn skal være ansvarlig for å gi tillatelse til at en slik avtale trer i kraft.

Rammeavtaler skal ikke utelukke andre søkere fra å bruke den relevante infrastrukturen.

II

Forkriften trer i kraft 4. juni 2009.